

DOB als onderdeel van certificatiesysteem Duurzaam terreinbeheer

C. Kempenaar en H. van Keulen

Plant Research International, Postbus 16, 6700 AA Wageningen, corne.kempenaar@wur.nl

Onkruid op verhardingen chemisch of niet-chemisch bestrijden? Met deze vraag worstelen diverse gemeenten in Nederland. Met DOB (Duurzaam OnkruidBeheer op verhardingen) is duurzaam beheer van onkruiden op verhardingen mogelijk, tegen lage kosten. De resultaten bij tien testgemeenten zijn goed. Binnenkort kunnen gemeenten zich voor DOB certificeren. Certificering is een thema in de nota Duurzame Gewasbescherming.

Trends en beleid

Het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen neemt de laatste jaren toe. Dit valt af te leiden uit veranderingen in het beheer bij Nederlandse gemeenten en uit gegevens van de VEWIN over oppervlaktewaterkwaliteit van de grote rivieren in Nederland. Kostenbesparing en effectiviteit zijn voor gemeenten belangrijke redenen om te kiezen voor chemie bij onkruidbestrijding op verhardingen. Deze trend staat haaks op de wens van zo niet iedereen om chemiegebruik op verhardingen te verminderen of te stoppen. Welk beleid kies je dan als gemeente, als onkruidbeheer zonder chemie erg moeilijk ligt in de praktijk? DOB biedt gemeenten mogelijkheden om kostenbesparing en verminderd chemiegebruik te combineren.

Ook bij de invulling van het landelijke gewasbeschermingsbeleid is DOB in beeld. In een speciale zitting van de Tweede Kamer over het Nederlandse gewasbeschermingsbeleid, is oktober 2004 onkruidbestrijding op verhardingen aan de orde geweest. Enkele aanwezigen hielden een pleidooi voor chemie-

vrij onkruidbeheer op verhardingen. De minister van LNV zal met een reactie komen. Hij heeft aangegeven DOB een reëel alternatief te vinden om de emissie verder terug te dringen.

Wat is DOB?

DOB is een methodiek die op verhardingen effectieve onkruidbestrijding mogelijk maakt en afspoeling van herbiciden terugbrengt tot aanvaardbare niveaus. Hiermee is het mogelijk te voldoen aan een duurzaam beheer van onkruid op verhardingen, tegen relatief lage kosten.

DOB sluit chemiegebruik dus niet uit. DOB zegt wel dat er plekken en momenten zijn waarop je niet zou moeten spuiten vanwege kans op emissie. Dit betekent bijvoorbeeld: niet spuiten in de buurt van een drinkwaterinnamepunt, en niet spuiten als er morgen neerslag voorspeld wordt. In deze gevallen zullen niet-chemische methoden ingezet moeten worden. DOB is een geïntegreerde methode die de positieve mogelijkheden van chemie gebruikt, terwijl nega-

tieve kanten ervan sterk ingeperkt worden. Met een registratiemodule voor de inzet van onkruidbestrijdingsmiddelen zijn gebruik en effectiviteit van de bestrijding goed te evalueren. Op basis hiervan is het beheer eventueel bij te stellen.

Ervaringen met DOB

Sinds 2002 werken tien gemeenten in Nederland met DOB op wijk- of stadniveau. Daarbij zijn ook vijf professionele uitvoerders van onkruidbestrijding betrokken. In de DOB-testwijken is de wijze van beheer steeds beoordeeld op effectiviteit, afspoeling naar oppervlaktewater, uitvoerbaarheid en kosten. De effectiviteit was doorgaans goed en de mate van afspoeling van middelen naar oppervlaktewater bleef op een niveau met verwaarloosbaar risico. Waterkwaliteitbeheerders in Nederland streven ernaar dat dit niveau minimaal gehaald wordt.

De kosten van het DOB-systeem zijn 10-25 % hoger dan bij standaard chemiegebruik. Deze meerkosten worden voornamelijk veroorzaakt door het gebruik van andere technieken. DOB is echter drie tot tien keer goedkoper dan volledig niet-chemische bestrijding op verhardingen. De tabel geeft een kort overzicht van de karakteristieken van DOB. De betrokken gemeenten, uitvoerders,

emissiegegevens en andere informatie staan op de website www.dob-verhardingen.nl

Karakteristieken van het DOB-systeem

1. Een getest en certificeerbaar systeem voor duurzaam onkruidbeheer
2. Richtlijnen voor de inzet van onkruidbestrijdingsmiddelen en methoden
3. Tips voor onkruidpreventie, organisatie en meerjarenplannen onkruidbeheer
4. Weerfax voor inzet van middelen
5. Registratiemodule inzet middelen en methoden en middelen plus benchmarking
6. Achtergrondinformatie over methoden, technieken en beleidsontwikkelingen

Duurzaam terreinbeheer en Certificering

Binnenkort kunnen gemeenten zich voor de DOB systematiek certificeren. Omdat certificering hoge prioriteit heeft in het nationale gewasbeschermingsbeleid, is begin 2004 aan CLM Advies en Stichting Milieukeur gevraagd een DOB-certificaat te ontwikkelen. Inmiddels is een getrappt certificatiesysteem gereed, dat als totaal 'Duurzaam terreinbeheer' gaat heten. De criteria zijn onderverdeeld in drie niveaus. Een niveau dat zich alleen richt op onkruidbestrijding op verhardingen (=DOB). Een tweede niveau dat zich richt op beperking van bestrijdingsmiddelengebruik zowel bij verharde als ook op groene terreinen. En een derde, meest uitgebreide, niveau (=Milieukeur) waarbij alle relevante milieuthema's bij het beheer van groene en verharde terreinen worden meege-

nomen en bestrijdingsmiddelengebruik tot vrijwel nul gereduceerd wordt. Het certificatieschema met de drie niveaus is in concept gereed en wordt in de pilots voor DOB en Milieukeur getoetst.

Nadere toelichting op DOB

DOB is een initiatief van VEWIN, Monsanto, Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden en Plant Research International. DOB wordt financieel ondersteund door de Nederlandse en Europese overheid (EU-life programma). Bij de ontwikkeling van DOB zijn verder betrokken Alterra, CLM, Stichting Milieukeur en de eerder genoemde gebruikersgroep.

Meer informatie over het DOB-systeem: www.dob-verhardingen.nl.

ARTIKEL